

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
1.2 Facultatea / Departamentul	Istorie Filosofie și Teologie
1.3 Catedra	Istorie Filosofie Sociologie și Relații Internaționale
1.4 Domeniul de studii	Licență
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofia Limbajului		
2.2 Titularul activităților de curs			
2.3 Titularul activităților de seminar			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I
2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	44				
3.9 Total ore pe semestru	100				
3.10 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	•
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupuziții, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici C2 Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură C3 Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme. C5 Producerea/ proiectarea și comunicarea de idei / cunoștințe filosofice.
Competențe transversale	CT1. Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Identificarea domeniului de studiu al filosofiei limbajului, însușirea noțiunilor de bază, a perspectivelor și orientărilor consacrate istoric și a celor moderne și actuale, problematizarea relațiilor dintre filosofia limbajului și alte ramuri conexe filosofice: ontologie, gnoseologie, logică, metalogică, filosofia matematicii, logică filosofică, filosofia minții etc.
7.2 Obiectivele specifice	-Cunoașterea și interpretarea concepțiilor antice, medievale, moderne și contemporane din filosofia limbajului. -Evidențierea relațiilor dintre realitate, gândire, limbaj, a acoperirii ontologice și epistemice a limbajului uman din perspectivă filosofică. -Evidențierea diferitelor abordări în filosofia limbajului: atitudine precritică și critică, confruntări între orientări filosofice diferite asupra sensului și semnificației, consecințe ontologice și epistemice.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Prezentarea generală a cursului	Expunerea, dialogul	2h
2.Curs introductiv – Logosul la vechii greci; Sphota la indieni; Cearta și împăcarea universalilor; Concepția	prelegerea, dezbateră, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h

mistico-creștină despre limbaj; Problemele actuale ale limbajului.		
2.Concepții antice despre limbaj: Heraclit, Protagoras, Parmenide, Zenon, Gorgias.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
4.Logosul platonician (<i>Cratylus</i> , <i>Parmenide</i> , <i>Sofistul</i> , <i>Timaios</i>); Raportul dintre limbaj și cunoaștere.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
5.Concepții asupra limbajului în filosofia stoică și în aristotelism. Teoria clasică a sensului la Sfântul Augustin.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
6.Concepții moderne despre Originea limbajului; Limbajul și lumea.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
7.Acoperire epistemică și ontologică a limbajului. Limbaj și realitate; Relația gândire-limbaj.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
8.Atitudine precritică și critică asupra limbajului și a realității.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
9.Cadrul filosofic al apariției <i>Tractatusului logico-filosofic</i> .	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
10.Filosofia limbajului la Wittgenstein: <i>Tractatus logico-philosophicus</i> I.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
11.Filosofia limbajului la Wittgenstein: <i>Tractatus logico-philosophicus</i> II.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
12.Carnap – semnificația unui cuvânt, sensul unei propoziții, sintaxa logică a limbajului; Sensul unei propoziții – nonsensul metafizicii.	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
13.Wittgenstein – filosofia timpurie; <i>Cercetări logico-filosofice</i> .	prelegerea, dezbateră, demonstrația, explicația, comparația, exemplul, conversația euristică	2h
14.Verificare		2h

Bibliografie

- 1.Aristotel, *Organon*, trad. M. Florian, Ed. IRI, București, 1998; *Metafizica*, trad. Andrei Cornea, Ed. Humanitas, București, 2007.
- 2.Austin, J.L., *Cum să faci lucruri cu vorbe*. Ed. Paralela 45, Pitești, 2005.
- 3.Carnap, R., *Vechea și noua logică*, trad. A. Boboc, Ed. Paideia, București, 2001.
- 4.Devitt, M., Sterelny, K., *Limbaj și realitate*, Ed. Polirom, Iași, 2000.
- 5.Flor, Jan Riis, *Filosofia în secolul XX*, vol. 2, Ed. All, București, 2003.
- 6.Devitt, M., Hanley, R., *The Blackwell Guide to the Philosophy of Language*, Wiley-Blackwell, 2006.
- 7.Frege, Gottlob: *Fundamentele aritmeticii*, traducere și cuvânt înainte de Sorin Vieru, Editura Humanitas, București, 2000; *Sens și semnificație*, în „Logică și filosofie”, culegere sub îngrijirea lui M. Tîrnoveanu și Gh. Enescu, Editura Politică, București, 1966.
- 8.George, Sergiu-Al, *Limbă și gândire în cultiura indiană*, Ed. Științifică și enciclopedică, București 1976.
- 9.Grayling, A.,C., *Wittgenstein*, Ed. Humanitas, București, 1996.
- 10.Hale, Bob și Wright, Crispin (ed.) *A Companion to the Philosophy of Language*, Blackwell, Oxford, 1999.
- 11.Kant, Immanuel, *Critica Rațiunii Pure*, trad. N. Bagdasar, Ed. IRI, București, 1994.
- 12.Kripke, Saul, *Numire și Necesitate*, trad. Mircea Dumitru, Ed. All, București, 2001.
- 13.Lamarque, Peter V. (ed), *Concise Encyclopedia of Philosophy of Language*, Elsevier Science Ltd, 1997.
- 14.Lewis, David *On the Plurality of Worlds*, Blackwell, Oxford, 1986.
- 15.Livingston, Paul, *Philosophy and the Vision of Language*. Routledge, New York, 2008.

16.Lycan, William, *Philosophy of Language: A Contemporary Introduction*. Routledge, London, 2000.

17.Martinich, Aloysius (coord.), *The Philosophy of Language. Third Edition*, Oxford University Press, 1996.

18.McCulloch, Gregory, *The Game of the Name: Introducing Logic, Language and Mind*, Clarendon Press, Oxford, 1989.

19.Miller, Alexander, 2007, *Philosophy of Language*, Routledge, Oxon, 2007.

20.Parain, B., *Logosul platonician*, Ed. Univers enciclopedic, București, 1998.

21.Plantinga, Alvin, *The Nature of Necessity*, Clarendon Press, Oxford, 1974.

22.Platon: Opere: *Timaios, Phaidros, Theaitetos, Sofistul, Republica, Parmenide, Cratylos, Menon, Eutyphron*.

23.Putnam, H., *Limbajul și filosofia* (trad. după H. Putnam, "Language and Philosophy" și "The Meaning of "Meaning""), în H. Putnam, *Mind, language and Reality*, Philosophical Papers, vol. 2, Cambridge, Cambridge University Press, 1979.

24.Russell, Bertrand: *Principia Mathematica: Aspecte filosofice*, în „Logică și filosofie”, culegere sub îngrijirea lui M. Tîmovceanu și Gh. Enescu, Editura Politică, București, 1966, pp.80-91; *Problemele filosofiei*, traducere de Mihai Ganea, Editura All, București, 1995; *On Denoting*, în *Analele de filosofie ale Universității din București*, Editura Universității din București, 2005.

25.Ryle, Gilbert 'Systematically Misleading Expressions' (1932), în *The Linguistic Turn*, ed. Richard Rorty, Chicago: University of Chicago Press, 1967, pp. 85–100.

26.Tarski, Alfred, 'The Semantic Conception of Truth and the Foundations of Semantics' (1944), in *The Nature of Truth*, ed. M. Lynch, Cambridge, MA: MIT Press, 2001, pp. 331–363; 'Truth and Proof' (1969), *Scientific American* 220 (June), pp. 63–77.

27.Taylor, K., *Truth and Meaning - An Introduction to the Philosophy of Language* Blackwell, 1991.

28.Wittgenstein, Ludwig: *Tractatus logico philosophicus*, trad. Alexandru Surdu, Ed. Humanitas, București, 1991; *Însemnări Postume*, trad. Mircea Flonta și Adrian Paul Iliescu, Ed. Humanitas, 1995, *Cercetări filosofice*. Ed. Humanitas, 2004.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1.Concepții și dispute antice asupra limbajului: Filosofia limbajului în cultura indiană, concepte fundamentale. Limbajul filosofic în concepția presocraticilor.	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
2.Filosofia limbajului la Socrate și Platon: a. <i>Cratylos</i> , <i>Parmenide</i> ; b. <i>Sofistul</i> , <i>Timaios</i> .	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	4h
3.Cearta universaliiilor în Evu Mediu. Particule de limbaj (syncategoremata).	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
4.Concepții precriticiste și post-criticiste despre limbaj (înainte și după Kant): controverse perene în domeniul filosofiei limbajului.	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
5. <i>Sens și semnificație</i> în concepțiile lui Frege și Russell (<i>On Denoting</i>). Abordări analitice în filosofia limbajului (John Austin – <i>Acte de vorbire</i> , John Searle – <i>Reguli ale limbajului</i>).	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
6.Depășirea metafizicii prin analiza limbajului: filosofi ai Cercului de la Viena (Carnap).	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
7.Ludwig Wittgenstein și Filosofia Limbajului. În <i>Tractatus logico-philosophicus</i> ; Limbajul ca formă de viață în <i>Cercetări Filosofice</i> .	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	4h
8.Quine: Conceptul de <i>sens</i> în <i>Două dogme ale empirismului</i> .	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
9.Concepția semnativă a adevărului: Alfred Tarski.	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
10.H. Putnam – Limbajul și filosofia.	exemplul,	2h

	comparația, explicația, problematizarea	
11.Donald Davidson – Adevăr și semnificație.	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
12.Saul Kripke – Numire și necesitate.	exemplul, comparația, explicația, problematizarea	2h
Bibliografie		
<p>1.Aristotel, <i>Organon</i>, trad. M. Florian, Ed. IRI, București, 1998; <i>Metafizica</i>, trad. Andrei Cornea, Ed. Humanitas, București, 2007.</p> <p>2.Austin, J.L., <i>Cum să faci lucruri cu vorbe</i>. Ed. Paralela 45, Pitești, 2005.</p> <p>3.Carnap, R., <i>Vechea și noua logică</i>, trad. A. Boboc, Ed. Paideia, București, 2001.</p> <p>4.Devitt, M., Sterelny, K., <i>Limbaj și realitate</i>, Ed. Polirom, Iași, 2000.</p> <p>5.Flor, Jan Riis, <i>Filosofia în secolul XX</i>, vol. 2, Ed. All, București, 2003.</p> <p>6.Frege, Gottlob: <i>Fundamentele aritmeticii</i>, traducere și cuvânt înainte de Sorin Vieru, Editura Humanitas, București, 2000; <i>Sens și semnificație</i>, în „Logică și filosofie”, culegere sub îngrijirea lui M. Tîrnoveanu și Gh. Enescu, Editura Politică, București, 1966.</p> <p>7.George, Sergiu-Al, <i>Limbă și gândire în cultiura indiană</i>, Ed. Științifică și enciclopedică, București 1976.</p> <p>8.Grayling, A.,C., <i>Wittgenstein</i>, Ed. Humanitas, București, 1996.</p> <p>9.Hale, Bob și Wright, Crispin (ed.) <i>A Companion to the Philosophy of Language</i>, Blackwell, Oxford, 1999.</p> <p>10.Kant, Immanuel, <i>Critica Rațiunii Pure</i>, trad. N. Bagdasar, Ed. IRI, București, 1994.</p> <p>11.Kripke, Saul, <i>Numire și Necesitate</i>, trad. Mircea Dumitru, Ed. All, București, 2001.</p> <p>12.Lewis, David <i>On the Plurality of Worlds</i>, Blackwell, Oxford, 1986.</p> <p>13.Parain, B., <i>Logosul platonician</i>, Ed. Univers enciclopedic, București, 1998.</p> <p>14.Plantinga, Alvin, <i>The Nature of Necessity</i>, Clarendon Press, Oxford, 1974.</p> <p>15.Platon: Opere: <i>Timaios, Phaidros, Theaitetos, Sofistul, Republica, Parmenide, Cratylos, Menon, Eutyphron</i>.</p> <p>16.Putnam, H., <i>Limbajul și filosofia</i> (trad. după H. Putnam, "Language and Philosophy" și "The Meaning of "Meaning"”, în H. Putnam, <i>Mind, language and Reality</i>, Philosophical Papers, vol. 2, Cambridge, Cabridge University Press, 1979.</p> <p>17.Russell, Bertrand: <i>Principia Mathematica: Aspecte filosofice</i>, în „Logică și filosofie”, culegere sub îngrijirea lui M. Tîrnoveanu și Gh. Enescu, Editura Politică, București, 1966, pp.80-91; <i>Problemele filosofiei</i>, traducere de Mihai Ganea, Editura All, București, 1995; <i>On Denoting</i>, în <i>Analele de filosofie ale Universității din București</i>, Editura Universității din București, 2005.</p> <p>18.Tarski, Alfred, 'The Semantic Conception of Truth and the Foundations of Semantics' (1944), in <i>The Nature of Truth</i>, ed. M. Lynch, Cambridge, MA: MIT Press, 2001, pp. 331–363; 'Truth and Proof' (1969), <i>Scientific American</i> 220 (June), pp. 63–77.</p> <p>19.Taylor, K., <i>Truth and Meaning - An Introduction to the Philosophy of Language</i> Blackwell, 1991.</p> <p>20.Wittgenstein, Ludwig: <i>Tractatus logico philosophicus</i>, trad. Alexandru Surdu, Ed. Humanitas, București, 1991; <i>Însemnări Postume</i>, trad. Mircea Flonta și Adrian Paul Iliescu, Ed. Humanitas, 1995, <i>Cercetări filosofice</i>. Ed. Humanitas, 2004.</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Punctaj obținut la evaluarea finală	Lucrare scrisă și verificare orală	50%
10.5 Seminar/laborator	Punctaj obținut la evaluarea continuă (teme, teste, referate)	Test, proiect seminar, observație sistematică	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Întrunirea condițiilor regulamentare în privința seminarului Utilizarea corectă a formulelor, capacitate de calcul pentru rezolvarea de probleme, interpretarea corectă a datelor de bază specifice disciplinei			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....

Data aprobării în Consiliul Facultății¹

Semnătura decanului¹

¹ Numai pentru programele de studii din ramura Științe Inginerești